

Aan het College van burgemeester en wethouders
van de gemeente Zwolle
Postbus 10007
8000 GA Zwolle

Zwolle, 22 oktober 2014

Betreft: Advies Participatieraad "Verordening Jeugdhulp gemeente Zwolle 2015"

Geacht College,

U heeft ons, in onze hoedanigheid als adviesorgaan van uw College, gevraagd een advies uit te brengen over de "Verordening Jeugdhulp gemeente Zwolle 2015". Aan dat verzoek voldoen wij graag.

Alvorens specifiek op de Verordening in te gaan, maakt de Participatieraad graag enkele algemene opmerkingen.

Bij de Wmo spreekt uw College over 1 huishouden, 1 aanpak, 1 regisseur. Bij Jeugdhulp spreekt u over 1 huishouden, 1 aanpak, 1 generalist. Wij adviseren u voor dezelfde terminologie te kiezen. De generalist is niet noodzakelijkerwijs iemand uit het Sociale Wijkteam.

Bij Jeugdhulp spreekt u over een individuele voorziening. In andere beleidsstukken spreekt u over een maatwerkvoorziening. Wij adviseren u een en dezelfde terminologie te hanteren.

Verordening

Bij artikel 1 Begripsbepalingen maakt uw College onderscheid tussen een 'ondersteuningsplan' en een 'persoonlijk plan'. In de Verordening worden beide begrippen door elkaar heen gebruikt. Wij adviseren u eenduidig te zijn en voor één begrip te kiezen.

Bij artikel 2.1 worden diverse vormen van jeugdhulp genoemd. We missen in de opsomming kortdurend verblijf, dagopvang (alle leeftijden) en de dagbesteding voor jongeren (16+). Dit geldt eveneens voor de dagbesteding voor jongeren met een verstandelijke beperking en de naschoolse opvang ter ontlasting van ouders.

Bij artikel 2.1.g spreekt u over Advies- en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling. In Zwolle wordt daarvoor de term Veilig Thuis gebruikt. Wij adviseren u eenduidige termen te gebruiken.

Artikel 3.1 luidt in de Verordening: "Het college draagt zorg voor de inzet van jeugdhulp na een verwijzing door de huisarts, medisch specialist of jeugdarts naar een jeugdhulpaanbieder, als en voor zover genoemde jeugdhulpaanbieder van oordeel is dat inzet van jeugdhulp nodig is." De Participatieraad adviseert u na de eerste keer dat de jeugdhulpaanbieder genoemd wordt een punt te zetten. Het is overbodig om alle mogelijke stappen te omschrijven die de jeugdhulpaanbieder kan zetten. Het gaat in dit artikel om de toegang - via de huisarts, medisch specialist of jeugdarts.

Graag vernemen we van uw college hoe daarnaast de doorverwijzing door (vrijgevestigde) psycholoog en orthopedagoog naar de jeugdhulpverlening vorm gegeven wordt.

Terwijl uw College daar in het Beleidsplan een heel hoofdstuk aan wijdt, is in de Verordening (passend) onderwijs de grote afwezige. Wij adviseren u de verbinding met (passend) onderwijs beter in de Verordening te borgen en het onderwijs nadrukkelijk te betrekken bij de jeugdhulp.

We adviseren u artikel 5 (Het vooronderzoek) om de volgende redenen te schrappen. In de visie van de Participatieraad moet de start niet een vooronderzoek, maar een gesprek zijn. Net zoals bij de Wmo de start het keukentafelgesprek is.

De Jeugdwet beoogt dat mensen knelpunten en problemen samen met hulpverleners oplossen. In het kader van 'Eigen regie, eigen kracht' is het logisch dat er eerst een gesprek plaatsvindt met betrokkenen.

Dit ook om te voorkomen dat iemand al bij voorbaat een bepaald stempel heeft en er geen gesprek meer kan plaatsvinden op grond van objectieve gegevens.

Artikel 5.3 zou dan juist ook moeten luiden dat er in het gesprek – dat allereerst plaatsvindt - overleg is met de jeugdige of zijn ouders, dat een vooronderzoek kan plaatsvinden - in plaats van dat er kan worden afgezien van een vooronderzoek.

Het vooronderzoek leidt ook gemakkelijk tot hogere kosten. In het gesprek kan blijken dat het vooronderzoek niet relevant was of betrokkenen geven aan dat de gegevens niet gebruikt mogen worden.

Wat bedoelt uw college in artikel 5.2 met 'overige gegevens en bescheiden'?

In artikel 5.2 verwacht uw College het vooronderzoek met het gesprek wanneer er gesproken wordt over het verstrekken van een identificatiedocument door de jeugdige of zijn ouders. Het verstrekken van dit document is altijd onderdeel van het gesprek.

Van dezelfde verwarring is er sprake in artikel 5.4: "Het college brengt de jeugdige en zijn ouders op de hoogte van de mogelijkheid om zelf een persoonlijk plan op te stellen en stelt hen gedurende zeven dagen na de melding in de gelegenheid het plan te overhandigen." Het komt de Participatieraad voor dat het opstellen van een eigen persoonlijk plan altijd voortkomt uit een gesprek. In artikel 5 is echter het vooronderzoek het onderwerp, niet het gesprek.

In hetzelfde artikel 5.4 wordt een termijn van zeven dagen genoemd waarbinnen de jeugdige en zijn ouders in de gelegenheid zijn om een zelf een plan op te stellen. Wij vinden deze termijn kort en adviseren u – bij eventuele handhaving van het artikel – een langere termijn op te nemen. Wij adviseren u tevens een artikel op te nemen waarin u de maximale duur van het totale traject aangeeft - met termijnen waaraan de gemeente zich dient te houden.

Gaat het vooronderzoek (artikel 5) alleen in op artikel 4 (de toegang tot jeugdhulp via gemeente) of tevens op artikel 3 (toegang jeugdhulp via de huisarts, medisch specialist of jeugdarts)? We adviseren u beter te omschrijven waar artikel 5 betrekking op heeft.

Bij artikel 6.1 adviseren wij uw College een termijn op te nemen waarbinnen het gesprek dient plaats te vinden.

Wat bedoelt uw College bij artikel 6.1.d en 6.1.e met een 'andere' en wat met een 'overige' voorziening? Wat is hiertussen het verschil?

In artikel 6.1 spreekt u over 'indien gewenst': "Het college onderzoekt in een gesprek of, waar nodig, meerdere gesprekken met de jeugdige of zijn ouders en indien gewenst met familie en deskundigen zo spoedig mogelijk en voor zover nodig:". Van wiens wens is hier sprake? In hoeverre heeft de jeugdige hier nog een stem in? De Participatieraad hoort in gesprekken met jongeren regelmatig dat er meer over hen dan met hen gesproken wordt.

Wij adviseren u in dit artikel de zinsnede 'zo spoedig mogelijk' te vervangen door een concrete termijn.

Hoe is, in het kader van artikel 6, de bereikbaarheid en toegankelijkheid in noodsituaties en tijdens de weekenden geregeld?

Het valt de Participatieraad op dat het door iedereen beleden uitgangspunt van eigen kracht en eigen regie in de Verordening weinig naar voren komt. Eerder komt in sommige artikelen betutteling weer om de hoek kijken. Concreet vinden wij artikel 7.1 daar een voorbeeld van: "Van het gesprek wordt een verslag gemaakt waarin het oordeel van het college over de wenselijkheid van een individuele voorziening wordt vastgelegd onder vermelding van de aan de jeugdige of zijn ouders kenbaar gemaakte gevolgen". Als alternatief stellen wij voor: Artikel 7.1 Op basis van het gesprek wordt een ondersteuningsplan gemaakt.

Ook de Verordening moet de wens, de bereidheid en het streven tot transformatie in het sociale domein uitstralen.

Wij adviseren u de eerste zin van artikel 7.2 'om te draaien'. De huidige formulering luidt: "Indien het gesprek naar het oordeel van het college leidt tot de wenselijkheid van een individuele voorziening, wordt ter zake een ondersteuningsplan opgesteld."

Naar de mening van de Participatieraad dient er echter een ondersteuningsplan opgesteld te worden waarvan een individuele voorziening onderdeel kan zijn.

Wij adviseren u in de gehele Verordening helder en duidelijk Nederlands te gebruiken. De Participatieraad noemt artikel 7.3 als voorbeeld van een te onduidelijk en te vaag geformuleerd artikel. Ook het veelvuldig gebruik van 'met betrekking tot' en 'voor zover' komt de leesbaarheid en duidelijkheid van de Verordening niet ten goede.

In artikel 7.5 is sprake van het sociale wijkteam daar waar in eerdere artikelen gesproken wordt van het college. Wie wordt in dit artikel concreet bedoeld?

Formeel heeft de jeugdige of zijn ouders alleen nog met uw college te maken gehad en niet met een sociaal wijkteam. De formulering over 'een ander sociaal wijkteam als second opinion' is daarom niet logisch.

Wij adviseren uw college bij artikel 9.1.e helder te omschrijven wat u verstaat onder 'andere en overige voorzieningen'.

In artikel 9.2. stelt u het volgende: "De individuele voorziening levert, rekening houdend met de uitkomsten van het in voorgaande hoofdstuk bedoelde onderzoek, een passende bijdrage aan het realiseren van een situatie waarin de jeugdige in staat wordt gesteld tot:

- a. gezond en veilig op te groeien
- b. te groeien naar zelfstandigheid en
- c. voldoende zelfredzaam te zijn en maatschappelijk te participeren, rekening houdend met zijn leeftijd en ontwikkelingsniveau.

Als de individuele voorziening daar – vanwege beperkingen bij het kind - niet toe leidt, en de punten a, b en c niet bereikt kunnen worden, is dan toch ondersteuning mogelijk? Als dit het geval is, adviseren wij u dit in een artikel aan te geven.

In artikel 9.3 spreekt u over artikel 3 derde lid. Als u hier (maar ook in andere gevallen) verwijst naar de wettekst verzoeken wij u dit duidelijk aan te geven.

Een goedkoopstcompenserende voorziening (artikel 9.4) betekent niet altijd de juiste voorziening voor betrokkene. Primair moet de voorziening de goede zijn voor de betrokken jongere. Het moet een adequate voorziening zijn die voldoet aan de resultaatverplichting.

Wij adviseren u artikel 10.1.a opnieuw te formuleren in helder Nederlands.

Wij verzoeken u artikel 10.1.e te schrappen. We vinden het terecht dat u een passage opneemt over de eigen verantwoordelijkheid van jongeren, maar niet om dit te gebruiken als weigeringsgrond of om hen er op 'af te rekenen'. Niet vergeten mag worden dat we te maken hebben met jeugdigen die nog niet altijd en in alle gevallen ten volle de consequenties van hun eigen handelen kunnen overzien.

In artikel 12.2 (eerste zin) ontstaat er, door het hanteren van twee tarieven, ongelijkheid in de vergoeding voor dezelfde werkzaamheden. We adviseren u om die reden dit artikel te schrappen. De tweede zin luidt: "Een pgb wordt niet gefinancierd als de hulpverlening redelijkerwijs van de omgeving verwacht mag worden." Wij adviseren u hieraan toe te voegen dat u hierbij rekening houdt met de leeftijd en de mate van beperking van het kind.

In artikel 12.4 mist de Participatieraad de aandacht voor de belasting van het sociaal netwerk door een teveel aan hulpverleners. Deze belasting kan er toe leiden dat de hulpvrager er voor kiest de hulp zelf te gaan organiseren.

Graag vernemen we van u bij welk artikel de zinnen na artikel 12.5 thuishoren. (Niet financieren als het redelijkerwijs van de omgeving verwacht mag worden; en in principe geen familie financieren tenzij dat gegeven de omstandigheden een betere keuze is.)

De Participatieraad adviseert artikel 13.5 als volgt aan te vullen: "Het college onderzoekt uit het oogpunt van kwaliteit van de geleverde zorg, al dan niet steekproefsgewijs, de besteding van de pgb's **en zorg in natura (ZIN)**." Op deze wijze wordt ook de zorg in natura erbij betrokken.

Wij adviseren u zowel in de Verordening als in de Toelichting geen oude terminologie meer te gebruiken omdat deze belemmerend kan zijn bij de noodzakelijke transitie en transformatie. (Als voorbeeld: u spreekt in de toelichting op bladzijde 19, voorlaatste bullet, nog van herindicatie.)

Uw reactie op ons advies zien we met belangstelling tegemoet. Mocht u hier behoefte aan hebben dan zijn wij graag bereid ons advies toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Namens de Participatieraad,

Mevrouw Rabia Madarun,
voorzitter.